

Çocukluk Obezitesini Önleme Uygulamalar? Engel Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocukluk Obezitesini Önleme Uygulamalar? Engel Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19116>

Özet

Çocukluk Obezitesini Önleme Uygulamaları Engel Algısı Ölçeği, bir adaptasyon çalışması olarak Zeynep Büyükbağcı'nın 2019 tarihli yüksek lisans tezinde geliştirilmiş bir ölçüm aracıdır. Bu ölçek, özellikle okul hemşireleri gibi sağlık profesyonellerinin, **çocukluk obezitesini** önlemeye yönelik uygulamaları hayata geçirirken karşılaştıkları veya algıladıkları engelleri ve zorlukları sistematik olarak değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, **Sağlıklı Geliştirme Modeli** çerçevesinde, profesyonellerin davranışsal niyetlerini ve **öz etkinlik** düzeylerini etkileyen çevresel ve kişisel faktörleri belirlemeye yardımcı olmaktadır.

Bu araç, profesyonellerin algıladığı **engel algısı** düzeylerini ölçerek, obeziteyi önleme programlarının başarısız olma potansiyeline sahip alanları tespit etmek ve bu engelleri aşmaya yönelik hedefe yönelik stratejiler geliştirmek için kritik veriler sunar.

Anahtar Kelimeler

Çocukluk Obezitesi, Engel Algısı, Önleme Uygulamaları, Okul Hemşireliği, Sağlıklı Geliştirme Modeli, Öz Etkinlik, Adaptasyon Ölçeği

Yazarlar

Zeynep Büyükbağcı

Amaç

Ölçeğin temel amacı, **okul hemşireleri** başta olmak üzere, çocuk sağlığı alanında çalışan profesyonellerin, **çocukluk obezitesini önleme** uygulamaları etkili bir şekilde yürütmelerini engelleyen algılanan zorlukları ve kısıtlamaları nicel olarak ölçmektir. Bu amaç, sağlık hizmeti sunucularının karşılaştıkları sistemik, çevresel veya kişisel engellerin doğasını ve şiddetini belirlemeye odaklanmaktadır.

Elde edilen veriler, sağlık politikası yapıcıları ve eğitimciler için, uygulamaya yönelik engelleri azaltacak ve profesyonellerin obezite müdahale programlarına katılımını ve başarılarını artıracak eğitim ve destek programları tasarlamada temel teşkil etmektedir. Bu, Sağlıklı Geliştirme Modeli'nin uygulama aşamasındaki engellerin anlaşılmasına açısından büyük önem taşımaktadır.

Yapı

Çocukluk Obezitesini Önleme Uygulamaları Engel Algısı Ölçeği, psikolojik bir yapı olan **engel algısı** kavramını ölçmektedir. Sağlık inanç modellerine göre, bir bireyin veya profesyonelin

belirli bir sa?lk davran???n? (bu durumda obezite önleme uygulamalar?n?) gerçekte?irme olas?l???, o davran???n potansiyel faydalar?na (yarar alg?s?) ve bu davran??? gerçekte?irmenin zorluklar?na (engel alg?s?) ba?l?d?r.

Bu ölçek, uygulamada zaman k?s?tlamalar?, kaynak eksikli?i, veli i?birli?i zorluklar? veya kurumsal destek noksanl??? gibi çe?itli boyutlardaki alg?lanan bariyerleri kapsamay? hedefler. Yüksek engel alg?s? puanlar?, uygulay?c?lar?n düşük **öz etkililik** hissi ya?amas?na ve sonuç olarak önleme uygulamalar?n? daha az s?kl?kta veya daha az kararlı?kla yerine getirmesine i?aret eder.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar? hakk?nda kaynakta spesifik istatistiksel de?erler belirtilmemi?tir (-). Ancak, bir uyarlama çal??mas? ba?lam?nda, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk kültürüne ve hedef popülasyona (okul hem?ireleri) uygunlu?unu de?erlendirmek üzere içerik geçerli?i ve yap? geçerli?i çal??malar?n?n yap?lmas? beklenir.

Yap? geçerli?inin incelenmesi genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak gerçekte?irilir. Bu analizler, ölçek maddelerinin, ölçmeyi amaçlad??? teorik yap? olan engel alg?s?n? ne kadar iyi temsil etti?ini gösterir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizlerine dair spesifik sonuçlar kaynakta belirtilmemi?tir (-). Güvenirlik, bir ölçüm arac?n?n tutarlıl??n? ifade eder. Bu tür psikometrik araçlarda en yayg?n kullan?lan güvenilirlik yöntemi iç tutarlı?kt?r ve genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile raporlan?r.

Beklenti, ölçe?in iç tutarlı?k katsay?s?n?n kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) olmas? yönündedir. Yüksek iç tutarlı?k, ölçekteki tüm maddelerin ayn? psikolojik yap?y?, yani obezite önleme uygulamalar?na dair engel alg?s?n?, tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?na ili?kin detaylı bilgi kaynakta yer almamaktadır. Ölçek bir uyarlama oldu?u için, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk popülasyonunda da korunup korunmad???n? veya yeni bir faktör yap?s?n?n ortaya ç?k?p ç?kmad???n? belirlemek amacıyla faktör analizinin (Aç?mlay?c? ve/veya Do?rulay?c?) uygulanmas? gerekmektedir.

Faktör analizi, ölçe?in çok boyutlu mu yoksa tek boyutlu mu oldu?unu ortaya koyar. Engel alg?s? genellikle birden fazla alt boyutu (örne?in, kurumsal engeller, ki?isel engeller, kaynak engelleri) içerdi?i için, ölçe?in çok faktörlü bir yap?ya sahip olmas? muhtemeldir.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Özgün bir ölçe?in Türkçeye çevrilip psikometrik özelliklerinin incelenmesi)

Format: Kendini Bildirim Ölçe?i (Self-Report Survey)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Sa?l?k Profesyonelleri, Okul Hem?ireleri

Ya? Grubu: Yeti?kin Profesyoneller

Popülasyon Detaylar?: Zeynep Büyükba?'n çal??mas? kapsamında, **Marmara Üniversitesi**'nde sunulan tezde belirtilen örneklem grubu, çocukluk obezitesini önleme uygulamalar?n? yürüten okul hem?irelerinden olu?maktadır.

Test Metodolojisi: Ölçek, kat?l?mc?lar?n belirli obezite önleme uygulamalar?n? gerçekle?tirirken hissettikleri engelleri veya zorluklar? derecelendirdikleri bir derecelendirme format?na sahip olmal?d?r (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir: -).

Anahtar Kelimeler

Psikometrik Ölçek, Sa?l?k Davran???, Önleyici Hem?irelik, Adaptasyon, Alg?lanan Bariyerler, Okul Sa?l???

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: zeyneppbykbs@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Yazar?n tezini sundu?u kurum olan **Marmara Üniversitesi**, ?stanbul. (Tez dönemindeki yaz??ma adresi baz al?nm??t?r.)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, Zeynep Büyükba? taraf?ndan 2019 y?l?nda tamamlanan yüksek lisans tezi kapsamında uyarlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için izinler, sorumlu yazar Zeynep Büyükba?'n e-posta adresi (zeyneppbykbs@gmail.com) arac?l??yla talep edilmelidir. Ölçek bir tez çal??mas? kapsamında geli?tirildi?i için ticari bir ücret bilgisi mevcut de?ildir, ancak akademik kullan?m için yazardan izin al?nmas? zorunludur.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi, yazara ait tez çalışması kapsamında hazırlanmış olabilir. Orijinal PDF'e bu adresten ulaşılabilir: [cocukluk-obezitesini-onleme-uygulamalari-engel-algisi-olcegi-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/334555555)

Kaynaklar

Böyükbaşı, Z. (2019). *Okul hemşiresinin sağlıklı gelişme modeli temelli çocukluk obezitesini önlemeye yönelik uygulamaları, öz etkililik düzeyleri, algıladıkları yarar ve engeller* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Çocukluk Obezitesini Önleme Uygulamaları? Engel Algısı? Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin maddeleri, kaynak içerikte doğrudan alınmamıştır. Detaylı maddelere ve derecelendirme formatına ulaşmak için sorumlu yazarın tezine başvurulması gerekmektedir.